

## بیانات مقام معظم رهبری درباره اهمیت حدیث و لزوم اهتمام به آن

### حدیث، امتداد برکات و حضور اهل بیت علیهم السلام تا روز قیامت

حدیث، خیلی مهم است. حدیث معروف و معتبر و متواتر و قطعی الصدور ثقلین - که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله «کتاب الله و عترتی» را به عنوان یادگار و امتداد نبوت خود تا روز قیامت باقی گذاشت - اعتبار حدیث را برای ما روشن می کند؛ چون یکی از ابعاد وجود عترت، کلمات مبارک اهل بیت علیهم السلام است. .... اینها از هم قابل تفکیک نیست؛ «لن یفترقا حتی یردا علی الحوض». بنابراین، بناسبت تا قیامت برکات عترت و حضور عترت در دنیا، در امتداد ختم نبوت، تضمین شده باشد. یکی از واضح ترین، عمومی ترین و دم دست ترین نشانه های این حضور، کلمات اهل بیت علیهم السلام است. بیشتر از این، انسان چه می خواهد؟ با توجه به این بیان نبی مکرم - که آورنده قرآن است - در حد اعتبار قرآن، حدیث اعتبار دارد.

ما باید حدیث را بشناسیم. .... بخش محدودی (احادیث فقهی) است. بقیه احادیث؛ احادیث معارف، احادیث آداب - که آداب را مستحبات معنا می کنند، لیکن آداب گاهی اوقات مستحبات نیست؛ فراتر از مستحبات است؛ آداب زندگی و حکم زندگی است - و احادیث مربوط به زندگی ائمه علیهم السلام، رشته های مهمی است. احادیث مربوط به معارف، مثل توحید، معاد، امامت، نبوت، مسأله انسان، جبر و اختیار، مهم ترین نورافکنی است که می تواند به فضای ذهن یک متفکر عقلانی - که در این فضای نورانی، عقل او کاوش کند و معارف را به دست بیاورد - تابانده شود. یا در همین مسائل حکم و آداب که عرض کردیم؛ خزانه لبالب احادیث اهل بیت علیهم السلام در باب حکم و آداب زندگی و آداب معاشرت و روابط انسان ها با هم و روابط حکومت ها با انسان ها و روابط انسان با طبیعت، این قدر مطلب دارد که اگر انسان واقعاً در اینها غور کند، مثل برگری خواهد بود روی دریا. از بس زیاد است، انسان اصلاً نمی تواند غور کند؛ اما متأسفانه اینها غالباً مورد مراجعه نیست؛ مگر تلافیاً. یا مگر کسی منبری باشد و بخواهد برای مردم موعظه کند، ناچار احتیاج پیدا می کند که مراجعه کند؛ اما در محیط علمی و حوزه های علمیه ما مراجعه به حدیث خیلی باب نیست.

بیانات مقام معظم رهبری - ۱۳۸۳/۴/۸

\*\*\*\*\*

### کلامکم نور و امرکم رشد

اهتمام به حدیث، پس از تمسک به کتاب حکیم حمید، برترین وظیفه ای است که عالم دین بدان مکلف است، این، استضاءه از انوار علم و حکمتی است که از کلام و تعلیم و هدایت پیامبر مکرم اسلام صلی الله علیه و آله و ائمه معصومین از اهل بیت علیهم السلام آن حضرت علیهم الصلوه و السلام ساطع می گردد و خرد و اندیشه انسانی را دستگیری و راهنمایی، و زندگی بشر را برخوردار از سلوک حکیمانه و خردمندانه می کند. و چنین است که حضرت ابی جعفر علیه السلام به جابر می فرماید: یا جابر و الله لحدیث تصبیه من صادق فی حلال و حرام، خیر لک مما طلعت علیه الشمس حتی تغرب. در تاریخ علم دین، جمع حدیث و حمل و فهم و درک و شرح آن، یکی از بزرگترین و طولانی ترین فصول است و با یک نظر، حدیث، ما در بسیاری از علوم اسلامی یا همه

آنهاست، و از این رواست که عالم دین شناس بزرگ اقدم، شیخ کلینی (رحمة الله تعالى علیه) در مقدمه کتاب کافی شریف، حدیث را برابر با علم دین دانسته و آن را محور علم و ایمان به شمار آورده است. دقت و باریک بینی فقهاء و علمای برجسته سلف در امر حدیث و چگونگی تحمل آن و شرایط وثوق به روایت و دیگر آنچه در این باب بر اهلش آشکار است، همه از همین اهمیت و عظمت شائی که درباره حدیث و تأثیر آن در سرنوشت فرد و جامعه اسلامی گفته شد، سرچشمه می گیرد.

امروز درباره حدیث، به تدقیق و جداسازی سره از ناسره، و راست از دروغ، و مسلم از مشکوک، و نیز به تأمل در فهم معضلات و مفاد و مضمون های اساسی در آن، و نیز به تطبیق یا نسبت یابی آن با کلام الله عزیز حکیم، و نیز به شرح و بسط عالمانه و محققانه، و نیز به نشر و همگانی کردن آنچه همگان را به کار خواهد آمد، و بسی خدمات و تلاش های دیگر، نیازی مبرم و سازماندهی شده وجود دارد.

در کنار این همه، پردازش علم رجال، و نیز بررسی تاریخ صدور حدیث و سیر آن، و نیز کسب آگاهی از آن زمینه ای که صدور هر حدیثی را لازم یا راجح ساخته است، و نیز جستجو از مضمون های مشابه در کتب حدیث اهل سنت، از جمله کارهای لازم و ضروری است.

بیانات مقام معظم رهبری - ۱۳۷۴/۸/۲۲